

Volume III (2017)

A. ŞİMŞİRGİL, *Otağ II: Emir Timur*. İstanbul 2017.
Timaş Yayınları, 320 sayfa (7 resim ile birlikte).
ISBN: 9786050825336

Hayri Kaan HASÇELİK

*Libri: Kitap Tanıtımı, Eleştiri ve Çeviri Dergisi'*nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Volume III: Ocak-Aralık 2017) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni: H. K. Hasçelik, *Otağ II: Emir Timur*. Yazar: A. Şimşirgil, *Libri* III (2017) 531-533. DOI: 10.20480/lbr.2017044

Geliş Tarihi: 05.12.2017 | Kabul Tarihi: 23.12.2017
Elektronik Yayın Tarihi: 29.12.2017

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

A. ŞİMŞİRGİL, *Otağ II: Emir Timur*. İstanbul 2017. Timaş Yayınları, 320 sayfa (7 resim ile birlikte). ISBN: 9786050825336

Hayri Kaan HASÇELİK*

Emir Timur'un Türk olup olmadığı mevzusunu ve devlet adamı özelliklerini irdeleyen *Emir Timur: Otağ II* adlı bu kitap Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil tarafından kaleme alınmıştır. Kitapta, yazarın özgeçmişi ve Emir Timur'un siyasi ve askeri faaliyetleri anlatıldıktan sonra *Takdim* (9-10) *Önsöz* (11-14) ve *Teşekkür* (15-17) kısımları okuyucuya sunulmaktadır. Kitap, *Sahipkiran Emir Timur* (19-61), *Türkistan'da Birlik* (63-122), *Dünya Gücü* (123-211), *Vefatı ve Şahsiyeti* (213-280) başlığına sahip dört ana bölümden oluşmakta, *Sonsöz* (281-282), *Bibliyografya* (283-288), *Dipnotlar* (289-293), *İndeks* (295-304) ve *Resimler, Fotoğraflar, Haritalar* (307-320) kısımlarıyla da tamamlanmaktadır. Eser, 2017 yılında Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

Yazar, kitabın *Takdim* (9-10) kısmında Türkler için Osmanlı Tarihi'nin ve tarih ilminin önemini vurgulamaktadır. *Önsöz* (11-14) kısmında ise Timur'un Osmanlı Devleti tarihi açısından dönüm noktası olması sebebiyle günümüzde Timur hakkında çeşitli tartışmaların olduğundan bahsedilmektedir. Daha sonra ise, Timur'un kötü bir karakter olarak tanıtılması hatta SSCB egemenliği altında bulunan Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nde bu sistemin devam etmesi, Stalin'in baskısıyla mezarının açılması, Timur'un Türk Dünyası'nda sahip olduğu yer, Moğolların yakıp yıktığı yerleri onarması, Timur'un Oğuz Kağan töresine bağlılığı, Timur'un tecrübelerini bir kitap haline getirerek kendisinden sonrakilerle paylaşması, günümüzdeki bazı devlet adamlarımızın Timur'un önemli bir şahsiyet olduğunu belirten konuşmaları gibi konularda görüşlerini okuyucuların bilgisine sunmaktadır.

* Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Antalya.
kaantarih07@hotmail.com

Kitabın birinci ana bölümü *Sahipkiran Emir Timur* (19-61) başlığını taşımaktadır. Başlık altında ise Emir Timur'un doğumu, ailesi ve ailesinin görevleri, bazı kaynaklarda Emir Timur'un doğumundan önce ve doğumu sırasında gerçekleştiği rivayet edilen bazı olaylar, Emir Timur doğduğu sıradaki devletler, Emir Timur'un kimliği hakkında yapılan tartışmalar, doğulu ve batılı tarihçiler arasında Emir Timur'un Türk olduğu görüşüne varılması gibi konulardan söz edilmektedir. Daha sonra sırasıyla Emir Timur'un hükümdarlık tecrübesi için gençliğinde yetiştirilmesi, Timur öncesi Maverâünnehr'in durumu, Moğol İmparatorluğu'nun Cengiz Han'dan sonraki durumu ve Emir Kazagan'ın Moğol İmparatorluğu'nu idare etmeye başlaması, Timur'un Emir Kazagan'ın ölümünden sonra Maverâünnehr'deki faaliyetleri, Emir Timur'un hükümdarlığa giden yolda Emir Hüseyin ile arasındaki mücadelesi ve bundan dolayı başına kötü olaylar gelmesiyle sağ el ve bacağını eskisi gibi kullanamaması gibi olaylar ayrıntılarıyla ortaya konmaktadır. Ayrıca Çamur Savaşı ile ilgili mücadeleler ve bu savaştan sonra Moğolların Maverâünnehr'de halkın direnişi ile karşılaşması ve tarihte de bu direnişin "*Serbedarlar Direnişi*" olarak bilinmesi, Emir Timur ile Emir Hüseyin arasındaki dostluğun bitmesi ve Emir Hüseyin'in ölümüyle devletin başına Emir Timur'un geçmesi anlatılmaktadır.

Kitabın ikinci ana bölümü olan *Türkistan'da Birlik* de (63-211) ise devletin merkezinin Semerkand olduğu, Timur'un devleti Çağatay kanunlarına göre yönetmesi siyasetiyle ilk olarak Harezmi Seferi'ni düzenlemesi, Emir Timur'un gördüğü rüyalar, Emir Timur'un Urus Han'a karşı sefer düzenlemesi ve Harezmi Emiri Yusuf Sufi'nin bunu fırsat bilip saldırıya geçmesi, Emir Timur'un Horasan'ı zaptı, Ali Müeyyed ve Emir Timur arasındaki geçen mezhep taraftarlığı konusunda Emir Timur'un "*ehl-i sünnet ve'l-cemaat*" mezhebini benimsemesi, eşini ve ablasını kaybetmesi üzerine yaşadıkları ile ilgili bilgiler verilmektedir. Ardından Emir Timur'un Sistan Seferi ile güçlenmesi ve Bust Bölgesi'ndeki faaliyetleri, Emir Timur ve Şah Veli arasındaki Mazenderan Seferi sırasında yaşanan yoğun çatışmalar, düzenlenen yeni fetihler, Emir Timur'un yeni düşmanı Toktamış Han ve aralarındaki mücadeleler, Emir Timur'un Bağdat'a yaklaşması üzerine devletin merkezinde huzursuzluklar çıkması, Anadolu'daki Türk beyliklerinin bu tehlike karşısında Emir Timur'a karşı birleşmesi, o dönemde İslam dünyasını sıkıntıya sokan Fazlullah Hurufi'nin özellikleri ve Emir Timur'un Fazlullah Hurufi'yi cezalandırması ile ilgili bilgiler okuyucunun bilgisine sunulmaktadır.

Kitabın üçüncü ana bölümü olan *Dünya Gücü*'nde (123-211) ise, Emir Timur'un Toktamış Han'a ikinci bir sefer düzenlemesi ve Toktamış Han'a karşı ağır

darbeler vurması, Emir Timur'un Hindistan Seferi ve Delhi bölgesindeki faaliyetleri, Emir Timur'un Anadolu'da kendisine karşı kurulan ittifakla karşı karşıya kalması, Emir Timur'un Azerbaycan Valisi olan oğlu Miranşah ile uğraşması, Ahmed Celayir ve Kara Yusuf'un Yıldırım Bayezid'i Timur'a karşı kışkırtması ve Emir Timur'un Memlûk Devleti'ne karşı faaliyetleri hakkında da bilgiler verilmektedir. Daha sonra Emir Timur'un Şam'daki dini faaliyetleri, İbn-i Haldun ile sohbeti, Bağdat'ı ele geçirmesi, Osmanlı Devleti ile savaşın kaçınılmaz hale gelmesi ve Yıldırım Bayezid'den istekleri, Yıldırım Bayezid'in özellikleri, Emir Timur ve Yıldırım Bayezid'in askeri faaliyetleri ortaya konmaktadır. Daha sonra Timur ve Yıldırım Bayezid arasında gerçekleşen Ankara Savaşı ve sonrasında yaşananlar hakkında tüm ayrıntılar okuyuculara sunulmaktadır. Ardından Emir Timur'un İzmir'i fethi, Yıldırım Bayezid'in intihar ederek ölüp ölmediği ve kafesle gezdirilip gezdirilmediği tartışması, son olarak da Emir Timur'un Anadolu'dan ayrıldıktan sonra Gürcüler üzerine sefer düzenlemesi ve Emir Timur'un Çin seferine ilişkin bilgiler verilmektedir.

Kitabın dördüncü bölümü olan *Vefatı ve Şahsiyeti'*nde (213-280) ise Emir Timur'un sağlık durumu, vefatından önce vasiyetleri, vefatı, cenaze işlemleri, ailesi, eşleri ve çocukları hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca Emir Timur'un fiziki özellikleri, meclisindekilere hitap şekilleri ve kendisinin vasıfları sıralanmaktadır. Öte yandan başarı prensipleri, askeri seferlerdeki önemi, kurduğu istihbarat teşkilatının faaliyetleri, posta tatarlarının özellikleri, Emir Timur'un eseri olan Tüzükat hakkında bilgiler, Emir Timur'un dini özellikleri, Emir Timur'un hocaları olan Hoca Şemseddin Külal, Seyyid Emir Külal, Mevlana Zeyneddin Ebubekir Tayabadi ve Mir Seyyid Bereke üzerinden Emir Timur'un âlimlere önem vermesi gibi mevzular ortaya konmaktadır. Daha sonra Emir Timur'un ticaretle ilgili meselelerde başka ülke hükümdarlarıyla arasında geçen yazışmalar, Semerkand'ın ilim merkezi olma özelliği, Emir Timur zamanında kadının yeri ve önemi, Emir Timur'un suçluları cezalandırma biçimleri, Emir Timur'un dünyada gelmiş geçmiş en büyük dört imparatorun biri olduğu yorumu ve son olarak SSCB lideri Josef Stalin'in 1941 yılında Emir Timur'un mezarını açtırması gibi olaylar ayrıntılarıyla incelenmektedir.

Kitabın *Sonsöz* (281-282) kısmında ise kitabın faydası, bazı tarihçilerin eserlerinde Emir Timur'a ağır hakaretler etmesi, Emir Timur'a önyargıyla bakılması, Emir Timur'un cihat faaliyetlerinde bulunmadığı ile ilgili eleştiriler, Emir Timur'un Türk Tarihi'nde askeri strateji bakımından çok önemli bir yeri olduğu, Emir Timur'un en büyük özelliğinin ise Türk ve Müslümanları birlik ve beraberlik içinde bir bayrak altında toplaması olduğu vurgulanmaktadır.